

Talenote afgivet 19. juni 2014 af
minister for by, bolig og landdistrikter, Carsten Hansen
Besvarelse af ULØ Samrådsspørgsmål O og P

(Det talte ord gælder)

Indledningsvis vil jeg takke Erling Bonnesen for spørgsmålene om LAG-organiseringen, som vi har drøftet ved flere lejligheder senest i samrådet den 27. maj 2014.

Jeg er blevet bedt om at redegøre for den igangværende proces, den aktuelle status for LAG-udpegningen og LAG-organiseringen, herunder hvordan der er taget hensyn til lokale synspunkter.

Som tidligere oplyst til udvalget sendte jeg den 5. marts mit forslag til LAG-organisering i høring. På baggrund af høringsvarerne og efterfølgende dialog har ministeriet foretaget en række justeringer i forslaget, og den 22. april offentliggjorde jeg den endelige LAG-udpegning og organisering.

56 kommuner samt småøerne er nu udpeget, og de kan organiseres i 26 nye lokale aktionsgrupper - i stedet for som oprindeligt foreslået 54 kommuner og 20 aktionsgrupper.

Justeringen skete netop på baggrund af lokale ønsker og synspunkter.

Jeg ved, at man lokalt står på spring for at komme i gang med at få etableret aktionsgrupperne og konstituere sig med bestyrelse og sekretariat og dernæst at få udarbejdet en lokal udviklingsstrategi.

Inden forslaget til LAG-organisering blev sendt i høring, orienterede jeg den 25. februar udvalget om principperne for organiseringen. Jeg lagde vægt på, at vi skulle have lidt større aktionsgrupper med en vis økonomisk volumen, og at organiseringen skulle styrke samarbejdsrelationerne på tværs af kommunegrænser.

Der har gennem foråret løbende været orientering og dialog med udvalget, lige som der også har været inddragelse af lokale aktører og koordinationsudvalget for LAG-formænd. Der har således været rig mulighed for – på et tidligt tidspunkt i processen – at bringe alle forslag ind til bordet.

Det har været vigtigt for mig at efterleve principperne om lidt større aktionsgruppe med en vis økonomisk volumen og EU-kravene om sammenhængende geografiske områder med op til 150.000 indbyggere.

Det betyder samtidig, at jeg vurderer, at der ikke er grundlag for at videreføre LAG-Nordfyn og LAG Faaborg-Midtfyn.

Nu vil jeg ikke her sidde og sagsbehandle konkrete sager, men vil blot nævne at jeg af LAG Faaborg-Midtfyns hørings svar kan se, at man sådan set accepterer mit forslag om at etablere en aktionsgruppe på tværs af kommunegrænserne, såfremt man ikke kan fortsætte som selvstændig LAG.

Det er min opgave som ansvarlig minister at sætte rammerne, og det er nu op til de lokale aktører at udfylde dem. Og det ved jeg, at man mange steder er godt i gang med. Flere steder har man været ivrige efter at afholde stiftende generalforsamling for at nedsætte den nye lokale aktionsgruppe og vælge en ny bestyrelse.

Jeg har bedt disse grupper om at være lidt tålmodige og vente med den stiftende generalforsamling, indtil bekendtgørelsen om etablering og drift af lokale aktionsgrupper er trådt i kraft. På den måde sikre vi, at de nye bestyrelser hviler på et korrekt grundlag.

Den 27. maj sendte ministeriet et bekendtgørelsesudkast i høring. Jeg kan i den anledning oplyse, at der i udkastet foreslås, at procedurerne for at etablere og drive en lokal aktionsgruppe stort set følger de procedurer, der blev anvendt ved etablering og drift af lokale aktionsgrupper i den tidligere programperiode.

Det gør vi for at undgå, at der opstår forvirring og usikkerhed om, hvordan man lokalt skal gribe processen an. Desuden vil erfarne kræfter kunne bidrage med viden og ekspertise fra den tidligere programperiode.

Jeg vil som ansvarlig minister arbejde for at få skabt en fremadrettet model, der kan resultere i en mere effektiv administration, så pengene kan komme ud og virke, der hvor de gør en stor forskel - nemlig i udvikling af vores landdistrikter.

I den forrige programperiode var der en række udfordringer. Blandt andet var LAG-indsatsen præget af meget lidt retning og for mange usammenhængende målsætninger. Og organisatorisk var den ikke tilrettelagt hensigtsmæssigt. Den var simpelthen ikke skruet godt nok sammen fra starten af, hvilket har betydet et øget dokumentationskrav og lang sagsbehandlingstid. Derudover har ansøgningerne ikke været klar til behandling, når de kom ind i systemet. Det skyldtes mangelfuld og uensartet vejledning og rådgivning af ansøgerne – både fra de centrale myndigheder og fra aktionsgrupperne.

Den nye LAG-struktur og indsats vil derfor på en række områder være ændret i forhold til den forrige programperiode.

For det første målretter vi indsatsen for at få flere projekter, der direkte er med til at skabe arbejdspladser. Vi fokuserer på vækst og udvikling, hvor den tidligere ordning åbnede for en mere spredt anvendelse af tilskudsmidlerne.

For det andet skal den nye LAG-organisering understøtte lidt større og mere slagkraftige LAG'er, der kan fremme erhvervsprojekter og bidrage til flere job i landdistrikterne.

For at nå dertil har vi brug for et mere effektivt sagsbehandlingssystem, end vi har set i den tidligere programperiode.

Jeg vil derfor opstille klare mål for kvaliteten og sagsbehandlingstiden. Det skal være sådan, at folk kan regne med at få et svar inden for en rimelig tidshorisont.

Derudover vil jeg i den kommende LAG-indsats sørge for, at den administrative bistand til LAG-bestyrelser og ansøgere også bliver styrket.

Det betyder også, at vi styrker hjælpen til de ildsjæle, virksomheder og foreninger, som gerne vil søge om LAG-tilskud. De skal have adgang til mere brugervenlig vejledning og information, så de kan leve op til de administrative krav. De skal gøre det, de er gode til og brænder for – nemlig at skabe ideer og projekter til gavn for udvikling af lokalsamfundene.

Kommunikationen til LAG'erne og til potentielle ansøgere skal derfor også være bedre. Mere klar, enkel og præcis.

Det vil som hidtil være op til lokale aktører at tage initiativ til at mobilisere lokale frivillige kræfter.

Der forventes afholdt informationsmøder om de nye muligheder under LAG-indsatsen efter sommerferien, og hurtigt herefter vil de stiftende generalforsamling formentlig finde sted. Her skal der opstilles kandidater og vælges en ny bestyrelse for den lokale aktionsgruppe.

I bekendtgørelsesudkastet stilles blandt andet krav til bestyrelsens sammensætning og deres opgaver; det fastsættes, hvornår bestyrelsen er beslutningsdygtig, og rammerne for den lokale udviklingsstrategi er beskrevet.

Procedurerne er således velkendte, men tilpasset den nye EU-forordning og erfaringerne fra forrige programmerperiode. Det kan eksempelvis nævnes, at de nye koordinatore foreslås at indgå i faglige netværk med henblik på at styrke samarbejdet mellem bestyrelserne for de lokale aktionsgrupper.

Høringsfristen for bekendtgørelsen udløb den 17. juni og vi er nu i gang med at gå de modtagne svar nøje igennem og vurdere, om der er behov for at tilpasse bekendtgørelsen.

Det videre arbejde med vejledninger og ansøgningskemaer vil ske i tæt dialog med de involverede aktører. I den sammenhæng kan jeg oplyse, at ministeriet vil invitere koordinationsudvalget for LAG-formænd til at deltage i arbejdet som ministeriets sparringspartner.

Som jeg nævnte på det seneste samråd vil Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter som noget nyt oprette et såkaldt Indstillingsudvalg med bl.a. repræsentanter med faglig indsigt i LEADER-metoden og landdistriktsudvikling.

Udvalget skal bistå ministeriet med at godkende de lokale aktionsgrupper og deres udviklingsstrategier. Indstillingsudvalget vil indgå i dialog med de lokale aktionsgrupper om deres udviklingsstrategier og sparre om bl.a. strategisk planlægning, erhvervsudvikling og landdistriktsudfordringer.

Samarbejde og netværk er en grundlæggende del af LEADER-metoden, som aktionsgrupperne arbejder efter.

Langt de fleste steder har man set det fornuftige i at revurdere situationen og trække nye streger på LAG-landkortet for perioden 2014-2020.

Jeg er sikker på, at de nye samarbejdsrelationer vil berige og udvikle LAG-arbejdet med ny viden, ideer og innovative projekter.

Jeg er meget tilfreds med den udmeldte LAG-organisering og ser mange tegn på, at den er bredt accepteret ude i landet, hvor lokale aktører nu er klar til at etablere sig og afholde stiftende generalforsamling. Jeg ser således ikke behov for at åbne op for en ny områdeudpegning og introduktion af nye principper.

Arbejdet bør ikke forsinkes yderligere. Det er ingen tjent med, og det gavner i hvert fald ikke udviklingen i landdistrikterne.